Consumenteninformatie van de Autoriteit Financiële Markten

Loop geen onnodig renterisico

Houd rekening met rentestijgingen

AFM
Autoriteit Financiële Markten

Voor wie is deze folder?

Deze folder is voor iedereen die geld leent of gaat lenen. Heeft de lening geen vaste rente? Dan betaal je minder rentekosten als de rente daalt. **Als de rente stijgt ga je meer betalen. Het risico dat je bij een rentestijging je lening niet kan betalen, heet renterisico.** In deze folder van de **Autoriteit Financiële Markten (AFM)** lees je hoe je het renterisico kunt voorkomen of beperken. Algemene informatie over lenen vind je in de AFM folders 'Verstandig lenen' en 'Verstandig een hypotheek' kiezen.

Wie is de AFM?

De AFM is onafhankelijk en controleert ondernemingen die actief zijn in sparen, lenen, beleggen en verzekeren.
De AFM let er op of financiële ondernemingen en pensioenuitvoerders hun klanten goed behandelen en juist informeren.
De AFM geeft ook advies aan het ministerie van Financiën over nieuwe wetten en regels.
Bij de AFM kun je onafhankelijke informatie krijgen via de website, folders, nieuwsbrieven en het Meldpunt Financiële Markten, telefoonnummer 0900 540 05 40 (€ 0,05 per minuut).

Ga je lenen?

Voorkom renterisico!

Voordat je een lening afsluit moet je zeker weten dat je de kosten gedurende de hele looptijd kan betalen. Maak een financieel plan met daarin je inkomsten, uitgaven en de kosten van de lening. Dit zijn kosten voor de rentebetaling, de aflossing en eventuele extra kosten zoals verzekeringspremies. Trek je uitgaven van je inkomsten af. Je ziet dan of je voldoende overhoudt om de kosten van de lening te betalen.

Tip! Houd rekening met mogelijke grote uitgaven tijdens de looptijd van de lening. Bij het Nibud vind je tips over rondkomen met je geld.

Zorg ervoor dat je de kosten van de lening ook kunt betalen als de rente stijgt. Je kunt bijvoorbeeld:

1. **De rente vastzetten voor de gehele looptijd.** Je gaat dan niet meer betalen als de rente stijgt. Je hebt wel hogere maandlasten dan bij een variabele rente.
2. **Een lagere lening nemen.**
3. **De lening opdelen** en voor elk deel verschillende looptijden met verschillende rentepercentages kiezen. Je loopt dan gedeeltelijk renterisico.
4. **Sparen**. Probeer geld aan de kant te zetten als buffer.

Stap 1

Bekijk of je renterisico loopt

Er zijn twee soorten leningen waarbij je renterisico kunt lopen:

1. Een hypotheek: dit is een lening voor een huis.
2. Een doorlopend krediet: dit is een lening waarbij je een bedrag afspreekt met de bank (de kredietlimiet). Als je de lening aflost kun je opnieuw lenen tot het afgesproken bedrag. Je kunt kiezen voor een vaste of een variabele rente.

Hoeveel renterisico je loopt hangt af van de rente die je kiest:

1. Heeft de lening een vaste rente gedurende de gehele looptijd? Dan loop je geen renterisico.
2. Heeft de lening een vaste rente gedurende een deel van de looptijd? Je loopt renterisico als de rentevast periode is afgelopen.
3. Heeft de lening een variabele rente? Je loopt renterisico gedurende de gehele looptijd van de lening. Bij een hoge lening ben je extra gevoelig voor rentestijgingen.

Stap 2

Bekijk of je het renterisico aankunt

Stel je voor dat de rente stijgt. Kun je de kosten van je lening of hypotheek dan nog betalen? Hieronder zie je hoe je dat kunt uitrekenen:

1. Bereken hoeveel extra rentekosten je per maand zou kunnen betalen als de rente stijgt. Stel de rente stijgt met twee procentpunten (bijvoorbeeld van 5% naar 7%). Dan betaal je per jaar €2000 meer aan rente over elke €100.000 van je hypotheek.
2. Tel de extra rentekosten op bij de maandelijkse kosten van de lening. Je weet dan hoe hoog de maandelijkse kosten zijn bij een rentestijging van twee procentpunten.
3. Tel de verhoogde maandelijkse kosten van de lening op bij je maandelijkse uitgaven. Je weet dan wat je totale maandelijkse lasten zijn bij een rentestijging van twee procentpunten. Kun je dat bedrag niet betalen? Dan loop je een zeer groot renterisico!

Let op! De rentestijging van twee procentpunten is een voorbeeld. De rente kan meer of minder stijgen.

Tip! Houd ook rekening met veranderende omstandigheden. Ga je later minder verdienen? Bijvoorbeeld omdat je minder gaat werken? Dan heb je ook minder geld om je lening af te lossen.

Stap 3

Beperk het renterisico

Heb je een lening of hypotheek met een variabele rente? Als de rente daalt, dalen jouw maandlasten. En als de rente stijgt, stijgen jouw maandlasten.
Wil je het renterisico beperken? Dan heb je een paar mogelijkheden:

1. Probeer de lening sneller af te lossen. Bereken of je sneller kunt aflossen. Bijvoorbeeld met vakantiegeld of een bonus. Je loopt dan minder lang renterisico.
2. Zet de variabele rente om in een vaste rente voor de gehele looptijd. Dan loop je geen renterisico meer.

Let op! Bij een vaste rente voor de hele looptijd heb je hogere maandlasten dan bij een variabele rente. Bereken of je deze hogere maandlasten wel kunt betalen.

Heb je een lening of hypotheek en staat de rente voor een deel van de looptijd vast? Drie maanden voordat de rentevastperiode afloopt moet de hypotheekverstrekker u hierover informeren.
Kies een nieuwe rentevastperiode die het beste past bij jouw situatie.

Stap 4

Heb je een klacht, neem contact op

Heb je klachten over de informatie of het advies van een kredietaanbieder of bemiddelaar? Schrijf dan een brief naar de kredietaanbieder of bemiddelaar.

Meld je klacht ook aan het Meldpunt Financiële Markten van de AFM. De AFM kan niet voor jou bemiddelen. Daarvoor moet je naar het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid) of naar de rechter. De AFM kan besluiten om te onderzoeken of de kredietaanbieder of bemiddelaar de regels heeft overtreden.
Als het nodig is, kan de AFM met de onderneming gaan praten, een boete opleggen of de vergunning intrekken. Lees ook de AFM folder ‘Een financiële klacht?’

Lukt het niet om de lening op tijd terug te betalen? Bij het Nibud vind je informatie over het oplossen van schuldproblemen.
Je kunt ook naar een bureau voor schuldhulpverlening. Ga voor meer informatie naar de afdeling Sociale Zaken in jouw gemeente of de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK).

Rekenvoorbeeld

Fred en Diana

Fred en Diana hebben een hypotheek met een rentepercentage van 5,3%. Elke maand betalen ze € 443,- aan hypotheekrente. Als ze alle kosten betaald hebben, houden ze € 81,- over.

Maandelijkse inkomsten en uitgaven

Maandelijkse inkomsten Fred en Diana	€ 3000,-
Maandelijkse uitgaven (bijvoorbeeld levensmiddelen, energie, telefoonkosten etc)	-/- € 2476,-
Maandelijkse kosten hypothecaire lening met een rente van 5,3%	-/- € 443,-
Geld over per maand	€ **81,-**

In onderstaand voorbeeld stijgt de rente met twee procentpunten (van 5,3% naar 7,3%). Na een rentestijging met twee procentpunten moeten Fred en Diana € 595,- aan hypotheekrente betalen. Ze komen elke maand € 71,- tekort om alle kosten te betalen.

Maandelijkse inkomsten en uitgaven na een rentestijging van 2%

Maandelijkse inkomsten Fred en Diana	€ 3000,-
Maandelijkse uitgaven (bijvoorbeeld levensmiddelen, energie, telefoonkosten etc)	-/- € 2476,-
Maandelijkse kosten hypothecaire lening met een rente van 7,3%	-/- € 595,-
Geld tekort per maand	€ **71**,-

Let op! De rentestijging van twee procentpunten is een voorbeeld. De rente kan ook meer of minder stijgen.

Handige telefoonnummers en adressen

De Nederlandsche Bank (DNB)
info@dnb.nl | www.dnb.nl | 0800 020 10 68 (gratis)

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid)
Postbus 93257 | 2509 AG Den Haag
www.kifid.nl | 070 333 89 99

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud)
www.nibud.nl | www.nibud.nl/risicometerlenen |
www.zelfjeschuldenregelen.nl | www.nibud.nl/winkel |
0800 221 21 21 (gratis)

De Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK)
info@nvvk.eu | www.nvvk.eu | 070 384 72 50

Stichting Bureau Krediet Registratie (BKR)
www.bkr.nl | 0900 257 84 35 (€ 0,15 per minuut)

Vereniging Eigen Huis
Postbus 735 | 3800 AS Amersfoort | www.eigenhuis.nl | 033 450 77 50

Autoriteit Financiële Markten (AFM) | Meldpunt Financiële Markten
Antwoordnummer 11090 | 1000 PB Amsterdam | info@afm.nl
www.afm.nl | www.weetwatjeweet.nl | 0800 5400 540 (gratis)

Wij hebben deze folder met zorg geschreven. De informatie wordt vrijblijvend verstrekt. De AFM kan niet garanderen dat de informatie compleet of actueel is. Je kunt aan deze informatie geen rechten ontlenen. De AFM is niet aansprakelijk voor de gevolgen van het gebruik van deze informatie.

Maart 2013